

IDÉBUREN
SEKTOR I
KRONOBERG

Kartläggning 2021

NÄTVERKET

Idéburen sektor Skåne

Kartläggningen är gjord av NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne, på uppdrag av Region Kronoberg våren 2021.

Rapporten är skriven av Mattias Larsson och Eddie Vega vid NÄTVERKET. Den data som kartläggningen är baserad på är bearbetad och sammanställd av Eddie Vega.

Kontakt: info@natverket.org

NÄTVERKET
Idéburen sektor Skåne

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Om kartläggningen	4
Benämningen idéburen sektor.....	5
Kronobergs befolkning och geografi	6
Juridiska former av idéburen sektor.....	7
Ideella föreningar	8
Samfälligheter	8
Bostadsrättsföreningar.....	8
Övriga Stiftelser och fonder	8
Ekonomiska föreningar.....	9
Registrerade trossamfund.....	9
Idéburna verksamheter Kronoberg.....	10
Ideella föreningar	10
Samfälligheter	12
Övriga stiftelser och fonder.....	13
Ekonomiska föreningar.....	14
Arbetsställen och anställda	15
Omsättning	17
Det ideella arbetets omfattning och värde	17
Idéburen sektor uppdelat efter kommuner	19
Bilaga - Metodbeskrivning.....	20

Idéburen sektor i siffror

Inledning

Region Kronoberg önskar etablera en djupare och mer långsiktig samverkan med den idéburna sektorn i länet. Som ett led i att överblicka och förstå den idéburna sektorns omfattning och utbredning i Kronoberg har en kartläggning genomförts baserad på aktuella data från Statistikmyndigheten SCB:s företagsregister. Målsättningen är att kartläggningen ska fungera som ett underlag för samtal om idéburen-offentlig samverkan och för att förstå sektorns potentialer, men också utmaningar. För att underlätta dessa samtal rymmer kartläggningen introducerande och förklarande texter om idéburen sektor, exempelvis av de olika juridiska former som präglar sektorn.

Kartläggningen är inspirerad av tidigare kartläggningar som genomförts av NÄTVERKET – Idéburen sektor Skåne. NÄTVERKET gjorde sin första kartläggning i samband med föreningens bildande 2006, vilken sedan följdes upp 2015. Idag finns den här typen av dataregister mer lättillgängligt än tidigare och NÄTVERKET har byggt upp kompetens för att samla och åskådliggöra rådata på ett resurseffektivt sätt.

Om kartläggningen

Kartläggningen rör den idéburna sektorn i Kronobergs län, utifrån registerdata från mars 2021. Detta är den första kartläggningen av sitt slag i Kronoberg och det finns därför ingen tidigare data som kan utgöra en referenspunkt för att förstå den idéburna sektorns utveckling över tid.

Kartläggningen omfattar statistik över antalet idéburna organisationer, fördelat över sju olika juridiska former. Dessa är ideella föreningar, ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, samfälligheter, familjestiftelser, registrerade trossamfund samt övriga stiftelser och fonder. Vidare delas de idéburna verksamheterna upp enligt kategorierna verksamhetsområde, bransch och huvudsyssla. Kartläggningen redovisar också antalet idéburna arbetsställen och omsättningsklasser. Kartläggningen omfattar data från läns- och kommunnivå. Underlaget till kartläggningen baseras på uppgifter från Skatteverket, Bolagsverket och andra källor som har sammanställs i ett dataregister tillhandahållet av SCB¹.

Den idéburna sektorn präglas av en omfattande mångfald av aktörer som är verksamma inom en stor bredd av olika verksamhetsområden. Idéburna verksamheter drivs ofta av specifika sakfrågor och organisationen definierar självständigt sitt uppdrag och sin verksamhet. Mångfalden och bredden av organisationer kan bidra till en känsla av att inte kunna överblicka sektorn. Det finns dock några kriterier en organisation måste uppfylla för att räknas som en idéburen organisation. I denna kartläggning används följande definition av idéburen sektor².

"Den idéburna sektorn omfattar organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset. Verksamheterna är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn och bedrivs i icke vinstutdelande föreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar".

¹ Källa: <https://www.scb.se/vara-tjanster/foretagsregistret/foretagsregistrets-tjanster/>

² Inspirerad av Regeringens proposition 2009/10:55 En politik för det civila samhället

Kartläggningen utgår från de kriterier som listas i definitionens andra mening, alltså att organisationerna inte är en del av offentlig sektor, att de bedrivs utan vinstintresse samt att de har någon av de nämnda juridiska formerna. Definitionens första mening handlar om mjukare värden som är svårare att beskriva i statistik. Organisationerna i den här rapporten är inte granskade utifrån värdegrund och stadgeskrivningar, och det kan därför förekomma enstaka organisationer i underlaget som inte uppfyller definitionens första mening.

Benämningen idéburen sektor

Det finns många sätt att benämna den idéburna sektorn. Vanligt förekommande är till exempel civilsamhälle, ideell sektor, tredje sektorn och social ekonomi. Benämningarna är ofta begränsande åt det ena eller andra hållet. Begreppet ideell sektor är exempelvis missvisande då det, som rapporten kommer att visa, finns många organisationer som å ena sidan är en ideell förening, men som å andra sidan har anställd personal för att bedriva sin verksamhet. Civilsamhälle är ett vanligt begrepp, inte minst på nationell nivå och hos myndigheter. Men det blir svårt med gränsdragningen mellan det civila samhället, där även familjer och enskilda privatpersoner räknas in, och det organiserade civilsamhället som bara innefattar civilsamhällesorganisationer.

I rapporten används begreppet idéburen sektor. Att en organisation är idéburen betyder att verksamheten syftar till att främja ett specifikt värde, en idé. Drivkraften i verksamheten är idén, inte huruvida den genererar en avkastning eller ett ökat ekonomiskt värde för medlemmarna. Vidare är det viktigt att tala om idéburen verksamhet i termer av en egen sektor. Det tydliggör att det är en sektor jämte det offentliga och privata, men som drivs av en egen logik och värdegrund. Det skapar förutsättningar för att diskutera fördelar och mervärden av icke-vinstuttagande organisationer som ligger utanför både marknaden och det offentliga.

Definitionen är dock bred, och när statistiken granskas närmare blir det tydligt att definitionen i praktiken rymmer verksamheter av mycket olika karaktär. Från det stora flertalet som utgörs av mindre föreningar som drivs i huvudsak på ideell basis, till ett litet fåtal mycket stora organisationer, där några är ekonomiska föreningar som ligger nära en marknadsmässig logik och omsätter stora belopp. Förutsättningarna för dessa organisationer är naturligtvis väsentligt olika och det är värt att ha i åtanke när materialet tolkas. Det kan dock finnas ett värde i sig i att lyfta fram möjligheterna att driva många olika typer av verksamheter utanför de ramar som det offentliga eller marknaden bjuder.

Kronobergs befolkning och geografi

Region Kronoberg gjorde år 2020 en befolkningsrapport med en prognos för perioden 2020–2034³. Rapporten visade att befolkningen i Kronoberg uppgick till 201 500 invånare vid årsskiftet 2019/2020. Befolkningstillväxten har varit konstant under 2000-talet, men den har klingat av något de sista åren. Den genomsnittliga befolkningsutvecklingen under tidsperioden var 1 300 personer per år. Växjö kommun, som utgör residenshuvudstad, har störst antal invånare, med drygt 93 000 invånare. I fallande skala kommer sedan kommunerna Ljungby (knappt 29 000), Alvesta (drygt 20 000), Älmhult (nästan 18 000), Tingsryd (drygt 12 000), Markaryd (drygt 10 000), Uppvidinge (nästan 10 000) och slutligen Lessebo (nästan 9 000).

Kronoberg följer övriga regioner i Sverige sett till att befolkningen blir äldre. I rapporten syntes detta bland annat på försörjningskvoten, det vill säga hur många personer i arbetsför ålder som utöver sig själv behöver försörjas. I Kronobergs län ökade försörjningskvoten från 1,76 år 2010 till 1,82 år 2019, vilket innebär att försörjningsbördan per person i arbetsför ålder ökar. Enligt befolkningsprognosen beräknades försörjningskvoten att öka till 1,83 under 2020 för att därefter ligga kvar på samma nivå fram till 2032 då den återigen förväntas öka. Det är stora variationer mellan kommunerna. Högst försörjningskvot har Lessebo med 1,99.

Den över tid ökande försörjningskvoten är ett tydligt exempel för att belysa behoven av att identifiera nya sätt att möta samhällsutmaningar. För att främja en god folkhälsa och hållbar utveckling samt för att skapa förutsättningar för att bidra med samhällsnytta behövs nya arbetsformer där det samhällsengagemang som finns inom många idéburna organisationer kan tillvaratas och samverkan över sektorsgränser kan utvecklas.

³ Region Kronoberg (2020) *Befolkningsutvecklingen i Kronobergs län 2019 och befolkningsprognos för perioden 2020–2034*.

Juridiska former av idéburen sektor

Totalt finns det 4 766 idéburna organisationer i Kronobergs län⁴. Dessa fördelar sig utifrån de olika juridiska formerna enligt tabell 1.

Tabell 1. Antal bolag efter juridisk form, Kronobergs län.

Bolag efter juridisk form	Antal	Procent	Jmf. procent Sverige⁵
Ideella föreningar	3 104	65	63
Samfälligheter	544	11	12
Bostadsrättsföreningar	465	10	13
Övriga stiftelser och fonder	295	6	8
Ekonomiska föreningar	269	6	1
Registrerade trossamfund	80	2	1
Familjestiftelser	9	-	-
Totalt	4 766		

I rapporten *Det civila samhället 2018*, redovisade SCB antalet idéburna organisationer i ett nationellt perspektiv - vilket då motsvarade 263 343 organisationer. I jämförelse med 2014 hade antalet organisationer ökat med nästan 11 procent. Detta innebär motsvarande ungefär en förening per 40 personer i Sverige.

Nedan följer en genomgång och beskrivning av hur den idéburna sektorn fördelas i olika juridiska former⁶.

⁴ Registret hämtades 2021-01-01.

⁵ SCB (2018). *Det civila samhället 2018 - Satelliträkenskaper*.

⁶ För att läsa mer om de olika juridiska formerna hänvisas till Regeringens proposition 2009/10:55 En politik för det civila samhället.

Ideella föreningar

Den stora majoriteten, 65 procent, av de idéburna organisationerna i Kronobergs län tillhör kategorin ideella föreningar. Ideella föreningar är den organisationsform som vanligtvis avses när idéburen sektor diskuteras av allmänheten. Organisationsformen kännetecknas av att föreningen är demokratiskt uppbyggd, med ett årsmöte som utgör det högsta beslutande organet och en styrelse som leder arbetet i föreningen mellan årsmötena. En annan kännetecknande princip är att alla som delar verksamhetens intressen har möjlighet att bli medlemmar i den ideella föreningen och utöva demokratisk påverkan.

Inom de ideella föreningarna återfinns det breda föreningslivet med idrott, kultur, friluftsliv, studieförbund, humanitära organisationer och rättighetsorganisationer med mera. De vanligast förekommande verksamhetsområdena inom ideella föreningar är intresseorganisationer och religiösa samfund, sport-, fritids- och nöjesanläggningar samt konstnärlig-, kulturell- och underhållningsverksamhet.

I jämförelse med nationell statistik har Kronobergs län en något högre andel ideella organisationer.

Samfälligheter

Utöver de ideella föreningarna är samfälligheter relativt vanligt förekommande och utgör drygt 11 procent av de idéburna organisationerna i Kronobergs län. En samfällighet består av mark, anläggningar, rättigheter med mera som gemensamt tillhör flera fastigheter. Det kan handla om en vägförening vars uppgift är att förvalta och underhålla enskild väg, eller en dikesförening som underhåller och förvaltar gemensamma vattenanläggningar. Den här typen av föreningar är lätta att bortse från när man talar om de mervärden som idéburna föreningar bidrar med, men genom dessa föreningar skapas förutsättningar för människor som delar ett geografiskt sammanhang att träffas. Samfälligheten kan bidra till ett sammanhang och bygger tillit och gemenskap. Samfälligheterna återfinns vanligtvis på landsbygden där förekomsten av andra idéburna organisationer är lägre än i städerna.

Bostadsrättsföreningar

Bostadsrättsföreningarna utgör den tredje vanligaste juridiska formen med knappt 10 procent. En bostadsrättsförening organiserar gruppmedlemmar som innehar bostadsrättigheter, vanligtvis bostadslägenheter, uppförda i en fastighet de äger tillsammans. Det är en form av ekonomisk förening av typen kooperativ, som har till ändamål att upplåta lägenheter i föreningens flerbostadshus eller hela småhus, med bostadsrätt. Bostadsrättsföreningar är en vanlig bostadsform i Sverige och till viss del i övriga Skandinavien. Bostadsrättsföreningar är vanligast i städerna, och är proportionellt färre i Kronobergs län än i Sverige som helhet.

Övriga Stiftelser och fonder

I Kronoberg utgör övriga stiftelser och fonder 6 procent av det totala antalet idéburna organisationer. En stiftelse är en juridisk person som till skillnad från föreningar och bolag, varken har medlemmar eller ägare. Stiftelsen äger i princip sig själv och förvaltar en ekonomisk förmögenhet, som en eller flera fysiska eller juridiska personer (stiftare) har avsatt för ett särskilt ändamål. En stiftelse förvaltas av en styrelse och står under tillsyn av länsstyrelsen.

Familjestiftelser ingår som en egen underkategori i SCB:s kategorisering av idéburna organisationer. En familjestiftelse är en stiftelse som uteslutande får använda sina tillgångar till förmån för medlemmar av en specifik släkt eller flera specifika släkter. Denna typ av stiftelse var vanlig i början på 1900-talet men har så gott som försvunnit, eftersom familjestiftelsen är ogynnsam ur skattesynpunkt. Det finns nio stycken familjestiftelser i Kronoberg.

Ekonomiska föreningar

Skillnaden mellan en ideell förening och en ekonomisk förening är att en ekonomisk förening har syftet att verka för sina medlemmars ekonomiska intressen genom en ekonomiskt inriktad verksamhet. Det innebär att medlemmarna ska få ett ekonomiskt utbyte av att delta i föreningen. Ekonomiskt utbyte kan till exempel vara en anställning, ett bättre pris eller sänkta kostnader. Föreningen kan också främja andra intressen än rent ekonomiska, så länge som det ekonomiska intresset dominerar.

Medlemmarna ska delta i den ekonomiska verksamheten. Medlemmarna kan till exempel delta som konsumenter, som leverantörer, genom att jobba i verksamheten, ta uppdrag via föreningen, eller genom att använda sig av föreningens tjänster på något annat sätt.

Medlemmarna är inte ekonomiskt ansvariga för föreningen. Det de riskerar är i princip bara medlemsinsatsen. Ekonomiska föreningar varierar mycket i form och verksamhet, några av dem bedrivs närmast som stora företag och skulle förmodligen inte innefattas i begreppet idéburen sektor i allmänhetens uppfattning, medan andra är mindre och snarare liknar ideella föreningar i sin form.

Här är statistiken ett något trubbigt verktyg som inte skiljer ut dessa olika typer av ekonomiska föreningar från varandra. I denna rapport räknas alla ekonomiska föreningar in i den idéburna sektorn.

De ekonomiska föreningarna motsvarar knappt 6 procent av de idéburna organisationerna i Kronobergs län, men deras omsättning är vanligtvis proportionellt mycket högre än i övriga juridiska former. Denna kartläggning saknar uppgifter om omsättning i ekonomiska föreningar men den kartläggning som genomfördes i Skåne 2015 kan fungera som exempel. I den kartläggningen så utgjorde ekonomiska föreningar 4,5 procent av den idéburna sektorn, medan omsättningen motsvarade hela 80 procent.

Jämfört med SCB:s kartläggning 2018 är ekonomiska föreningar betydligt vanligare i Kronobergs län än det nationella snittet.

Registrerade trossamfund

Inom registrerade trossamfund återfinns bland annat Svenska kyrkan, som är den idéburna organisationen med flest antal medlemmar i Sverige, 5,8 miljoner. Som juridisk form representerar dock trossamfundet endast 2 procent. I Kronoberg representeras Svenska kyrkan av Växjö stift, som också täcker Kalmar län, delar av Jönköpings län och sträcker sig in i Hallands län. Totalt omfattar stiftet cirka 170 församlingar, men räknas alltså endast som en organisation.

Notera att siffrorna kring registrerade trossamfund endast gäller organisationer som är registrerade som trossamfund, det finns organisationer som bedriver religiös verksamhet, men som inte är registrerade som trossamfund.

Idéburna verksamheter Kronoberg

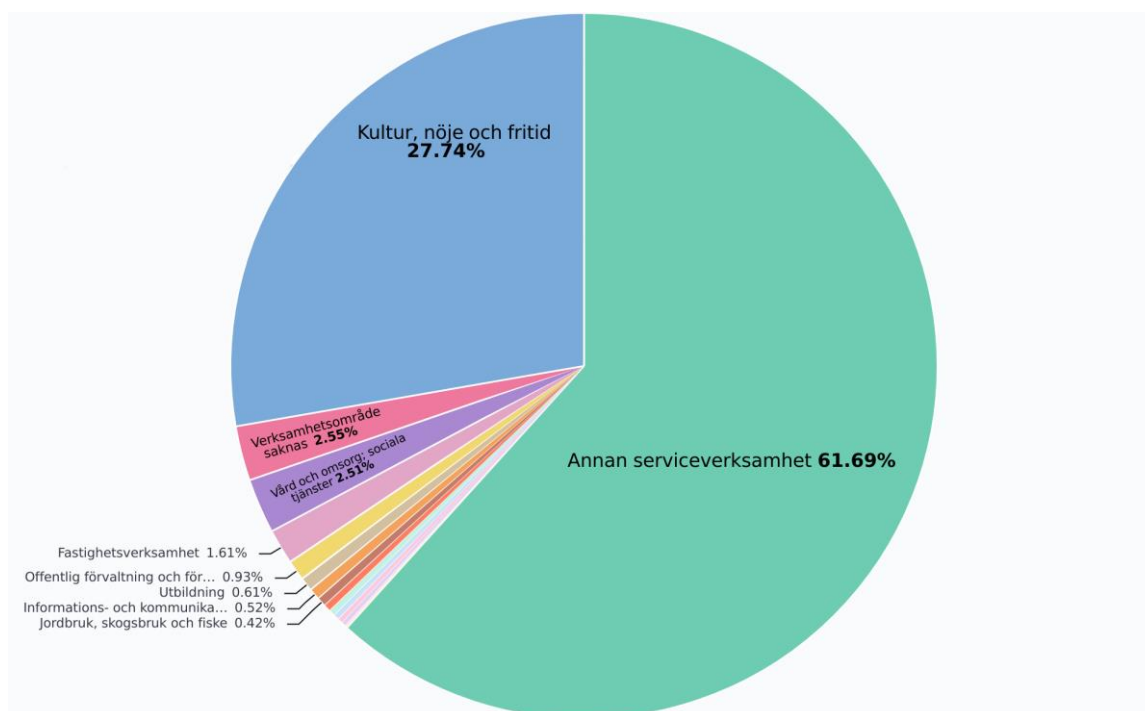
För att kartlägga de idéburna organisationernas olika verksamheter i Kronobergs län används SCB:s standard för svensk näringsgrensindelning, så kallade SNI-koder. De fördelas enligt verksamhetsområde, bransch och slutligen huvudsyssla. Cirkeldiagrammen nedan, beskriver i den innersta ringen verksamhetsområde, medan den mellersta beskriver branschindelning och där slutligen den yttersta ringen ger en uppfattning om organisationernas huvudsyssla (se figur 3). Figur 1–3 illustrerar nedbrytningen i dessa tre steg för ideella föreningar.

Ett övergripande resultat från kartläggningen är att idéburna verksamheter å ena sidan är ganska svåra att definiera då SNI-kodningen ofta görs enligt *Annan serviceverksamhet* eller andra övergripande kategoriseringar. Vid en första anblick kan det uppfattas som begränsande för förståelsen av vad en idéburen organisation sysslar med. Å andra sidan visar kartläggningen i sin helhet på att det finns idéburna aktörer inom nästan samtliga verksamhetsområden som SNI-koderna rymmer, däremot inte inom alla branschområden. Idéburen sektor är till exempel frånvarande inom branschområdet Industri.

Ideella föreningar

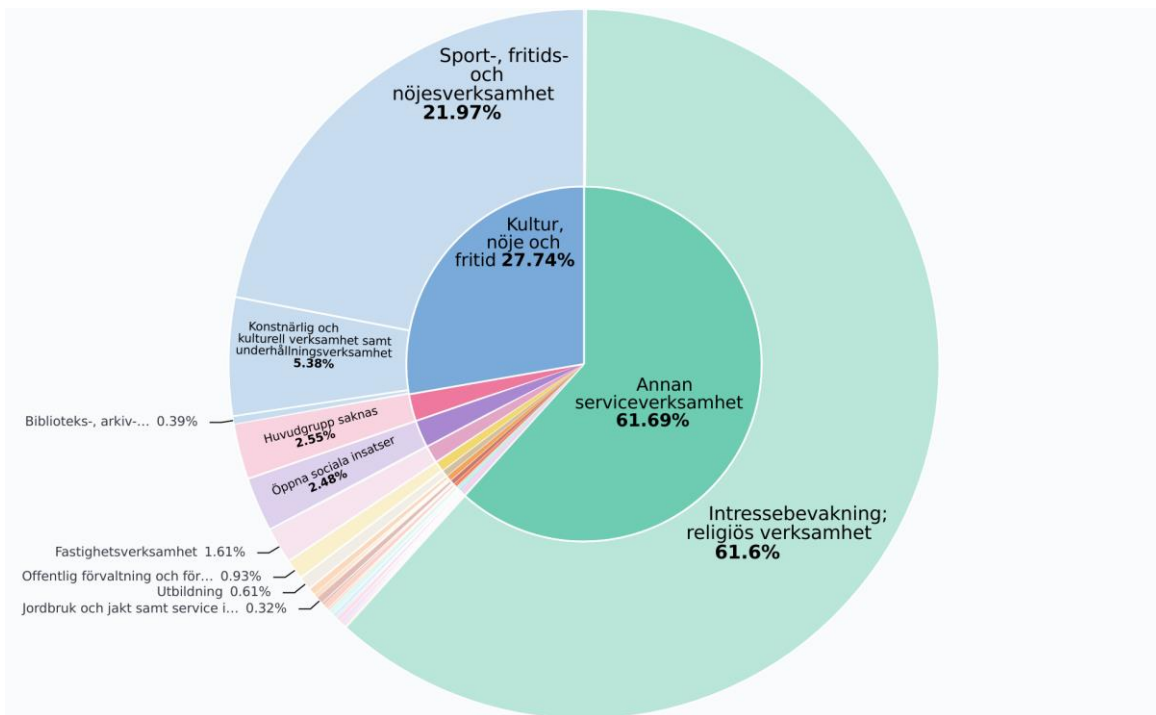
De ideella föreningarnas verksamhetsområden fokuserar i huvudsak på *Annan serviceverksamhet* (62 %) samt *Kultur, nöje och fritid* (28 %). *Idéburen vård, omsorg och sociala tjänster* utgör en relativt liten del av den totala verksamhetsutbudet (2,5 %). Den typen av verksamhet återfinns också i andra juridiska former, exempelvis inom Övriga stiftelser och fonder.

Figur 1. Idéburen verksamhet inom ideella föreningar. Fördelat enligt Verksamhetsinriktning.

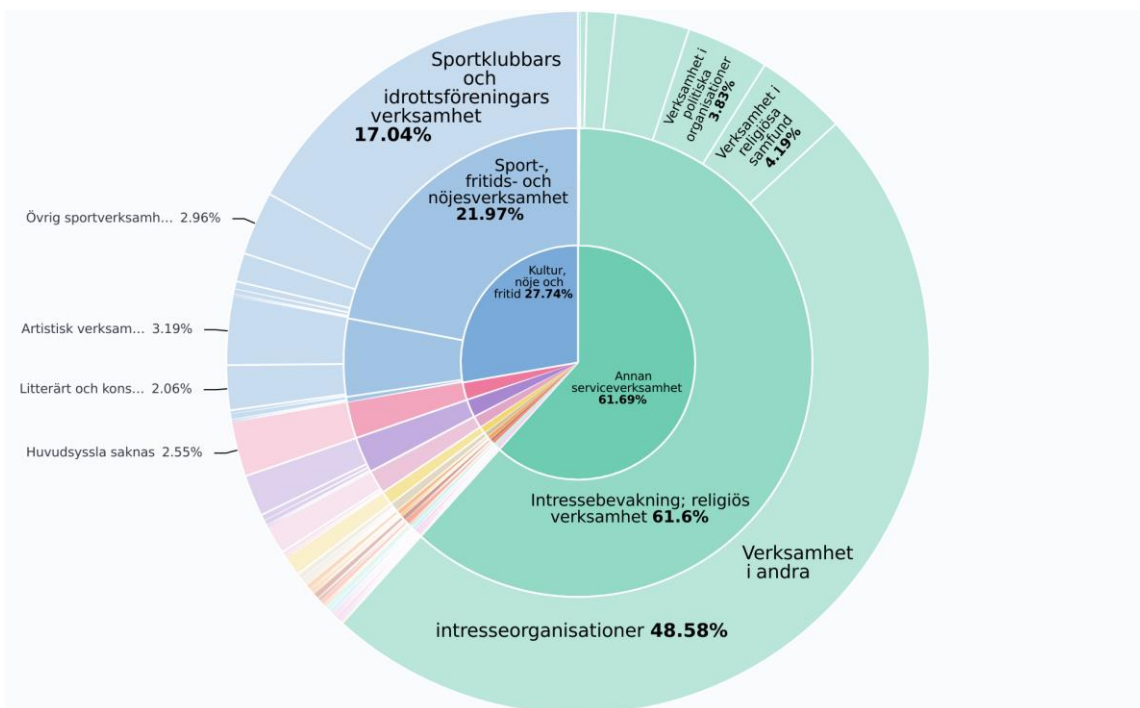
När branschområden studeras konstateras att 62 procent utgör *Intressebevakning och religiös verksamhet*.

Figur 2. Idéburen verksamhet inom ideella föreningar. Fördelat enligt Verksamhetsinriktning och Bransch.

Det är först när huvudsysslan granskas som det klargörs att majoriteten av verksamheten inom *Annan Serviceverksamhet* till nästan 50 procent utgörs av *Verksamhet i andra intresseorganisationer*. Övriga huvudsysslor under denna kategori är *Verksamhet i religiösa samfund* (4,2 %), *Verksamhet i politiska organisationer* (3,8 %) samt *Intressebevakning inom arbetsgivarorganisationer* (3,4 %)

Figur 3. Idéburen verksamhet inom ideella föreningar. Fördelat enligt Verksamhetsinriktning, Bransch och Huvudsyssla.

När verksamhetsområdet *Kultur, nöje och fritid* bryts ner i branschområden utgörs de till mer än tre fjärdedelar av *sport-, fritids- och nyhetsverksamhet* medan nästan resterande knappa en fjärdedel utgörs av *konstnärlig-, kulturell- samt nöjesverksamhet*. Sett till huvudsysslor så är den vanligaste kategorin *sport- och idrottsverksamhet*.

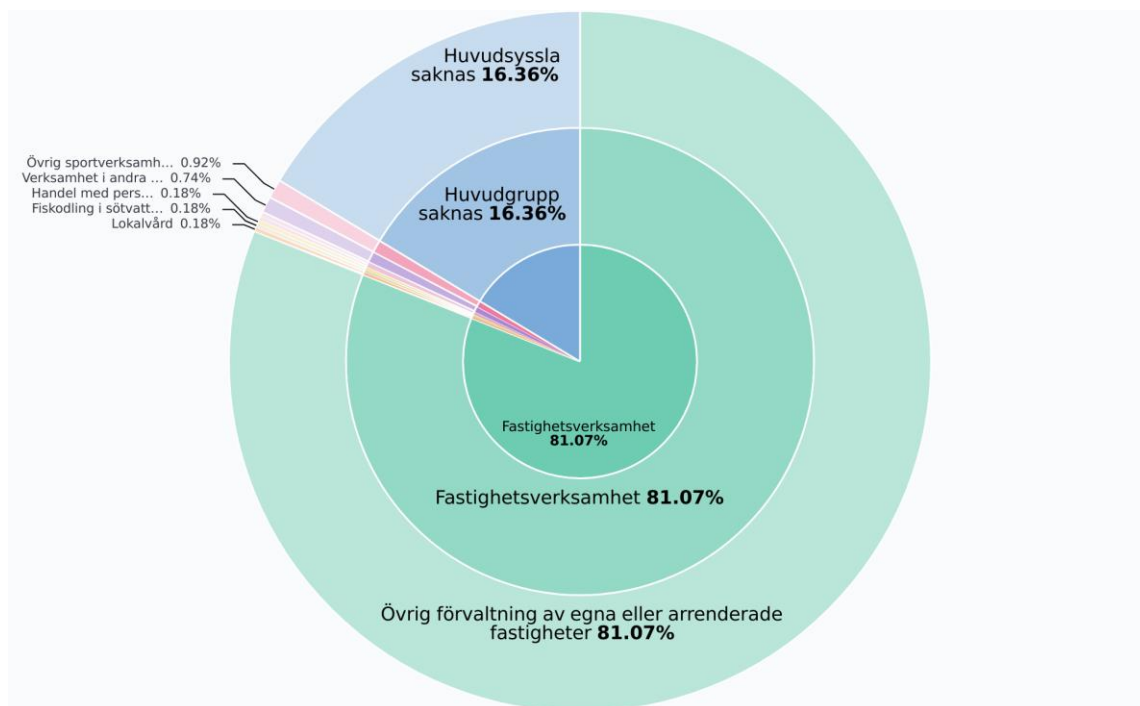
Idéburna välfärdsutförare utgör en mycket begränsad del av den idéburna verksamheten i Sverige. SOU-rapporten om Idéburen välfärd (2019) konstaterar att idéburen välfärd utgör drygt 3 procent av det totala välfärdsutbudet⁷. Andelen idéburna välfärdsutförare har under de senare åren minskat. Det är intressant i relation till diskussionen om att efterfrågan av ökad mångfald och valfrihet inom välfärdsutbudet ökar. Jämfört med andra europeiska länder - även sett till våra grannländer Danmark och Norge - ligger Sverige på en mycket låg nivå i andelen idéburna välfärdsutförare. Även när man studerar andra juridiska former, som exempelvis övriga stiftelser och fonder eller ekonomiska föreningar, utgör de endast ett fåtal.

Studieförbund och idéburna folkhögskolor är en viktig samlingsplats för studiecirkel och bildningsverksamhet representerar en central del av den idéburna folkbildningsrörelsen. De är också en förhållandevis stor idéburen arbetsgivare och studieförbunden finns som helhet representerade i samtliga kommuner i Sverige. Däremot utgör verksamhetsområdet *utbildning* en mycket liten del av de ideella föreningarna, under 1 procent.

Samfälligheter

De vanligaste verksamhetsområdena som återfinns bland samfälligheterna är *Fastighetsbolag och fastighetsskötare*, i några fall förekommer också *Sport-, fritids och nöjesanläggningar*.

Figur 4. Idéburen verksamhet inom samfälligheter. Fördelat enligt Verksamhetsinriktning, Bransch och Huvudsyssla.

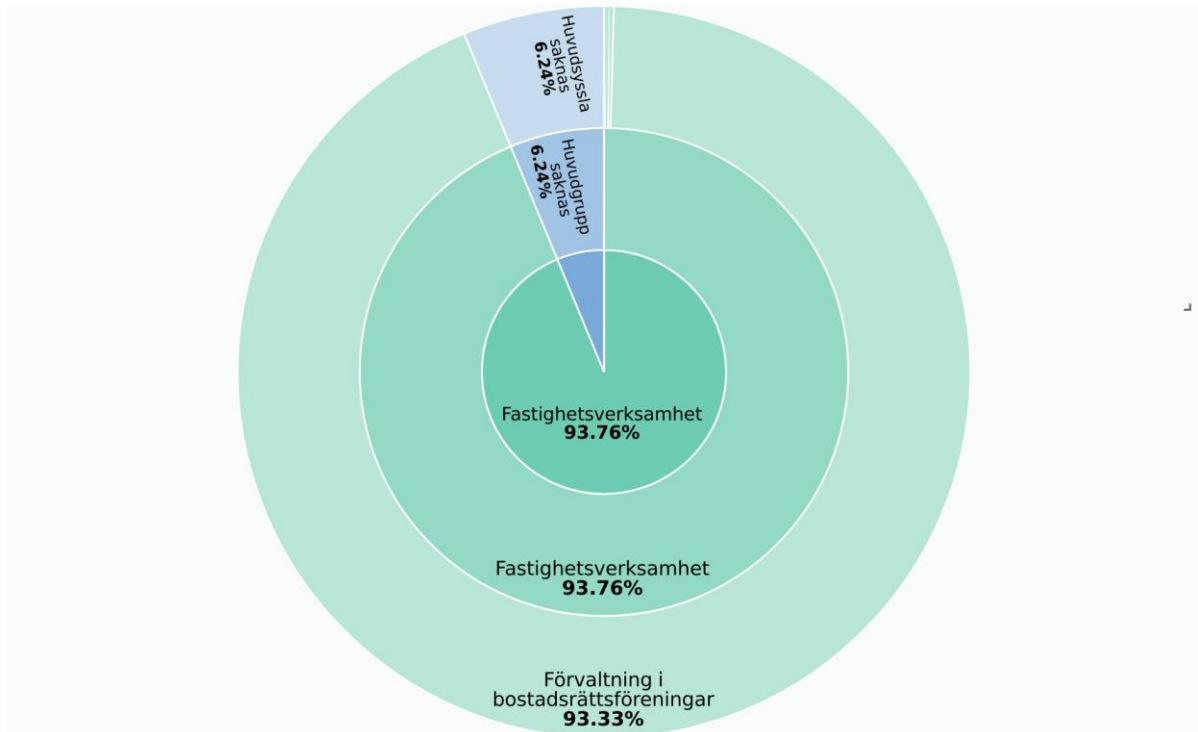

⁷ Idéburen välfärd, SOU 2019:56. Betänkande av Utredningen om Idéburna aktörer i välfärden.

Bostadsrättsföreningar

Den vanligaste verksamheten inom den juridiska formen bostadsrätter är *Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare*.

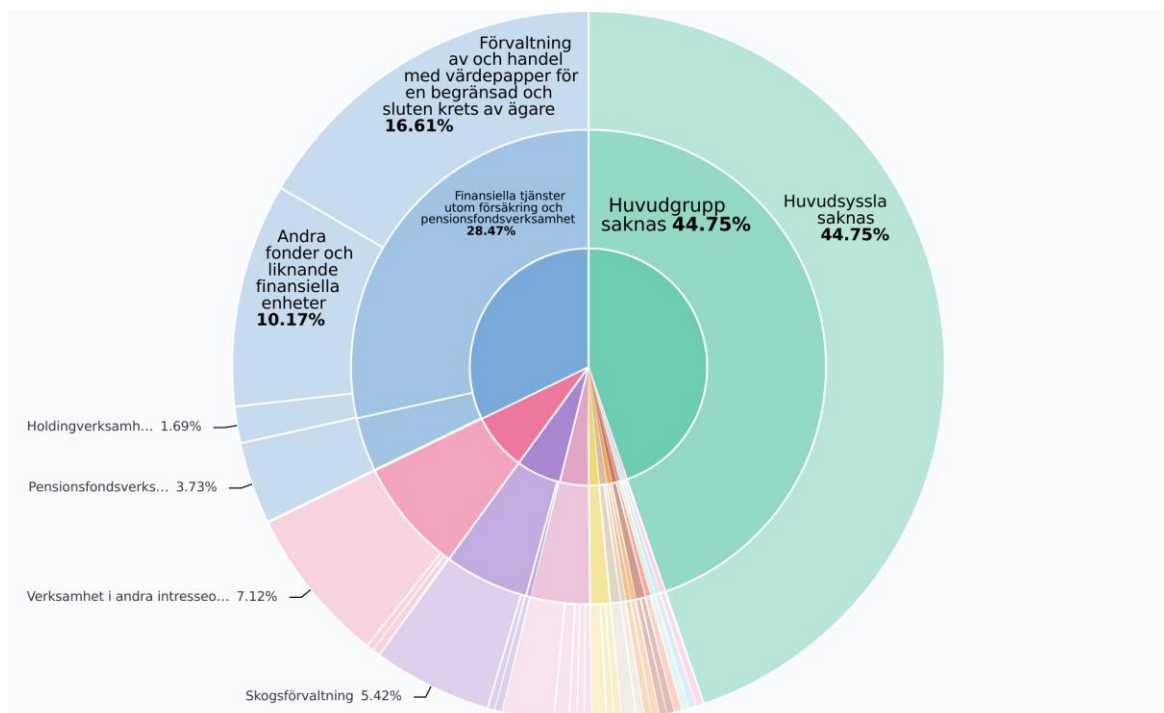
Figur 5. Idéburen verksamhet inom bostadsrättsföreningar. Fördelat enligt Verksamhetsinriktning, Bransch och Huvudsyssla.

Övriga stiftelser och fonder

Exempel på verksamheter som bedrivs som stiftelser och fonder är *Banker och andra kreditinstitut, Intresseorganisationer, Religiösa samfund* eller *Skogsförvaltning*.

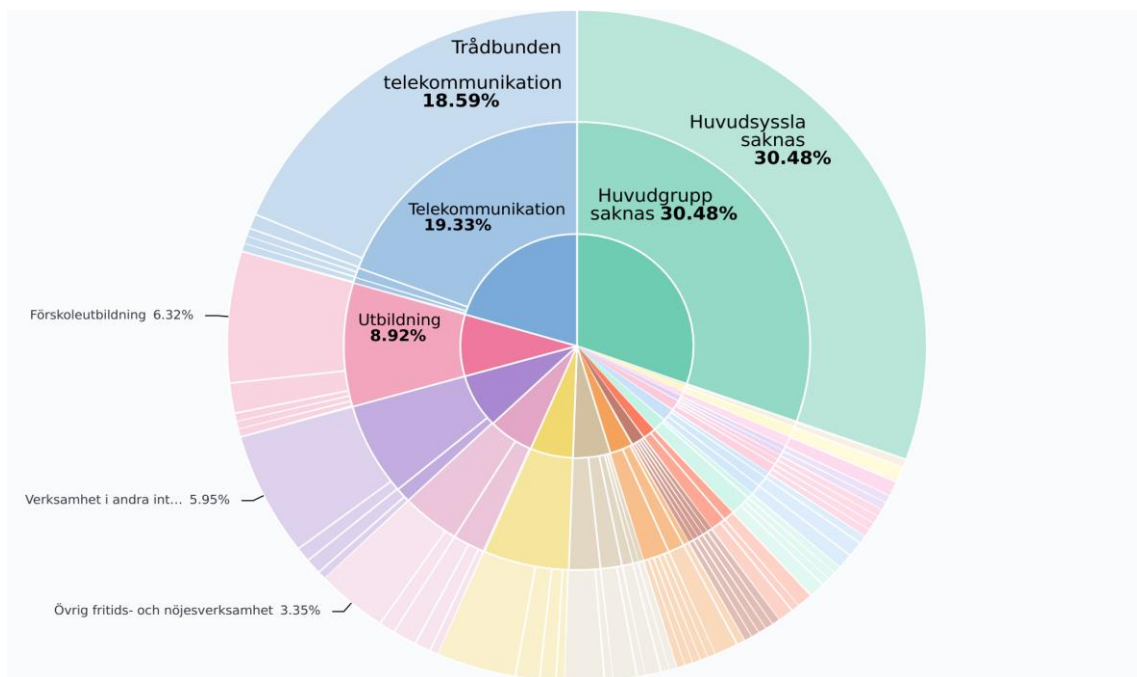
Figur 6. Idéburen verksamhet inom övriga stiftelser och fonder. Fördelat enligt Verksamhetsinriktning, Bransch och Huvudsyssla.

Ekonomiska föreningar

De vanligast förekommande verksamheterna inom ekonomiska föreningar är *huvudgrupp saknas*, följt av *telekommunikation* och *utbildning*.

Figur 7. Idéburen verksamhet inom ekonomiska föreningar. Fördelat enligt Verksamhetsinriktning, Bransch och Huvudsyssla.

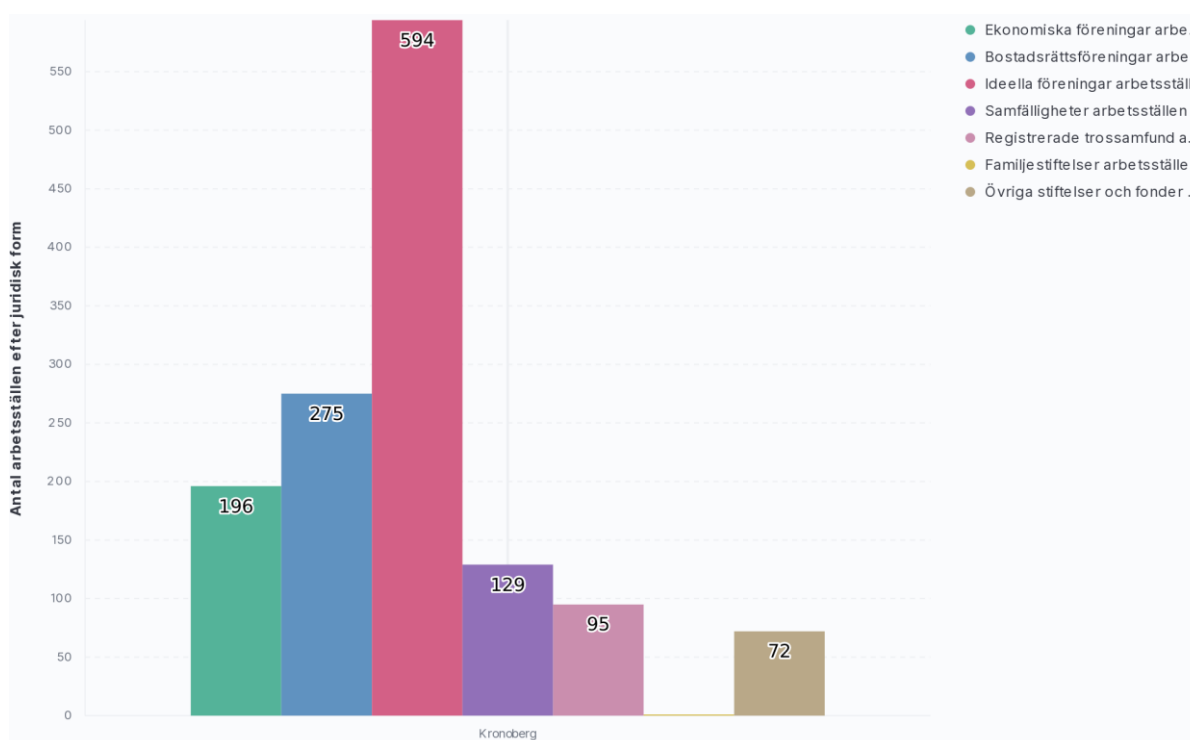
Arbetsställen och anställda

De allra flesta idéburna organisationerna i såväl Kronobergs län som i Sverige som helhet, drivs helt ideellt och har sällan anställd personal. Men med tanke på den idéburna sektorns storlek så är sektorn ändå en arbetsgivare att räkna med.

Tyvärr är det svårt att få fram heltäckande uppgifter kring antalet anställda då de fördelas enligt olika storleksklasser: 1–4 anställda, 5–9, 10–19, 20–49, 50–99, 100–199 samt 200–499.

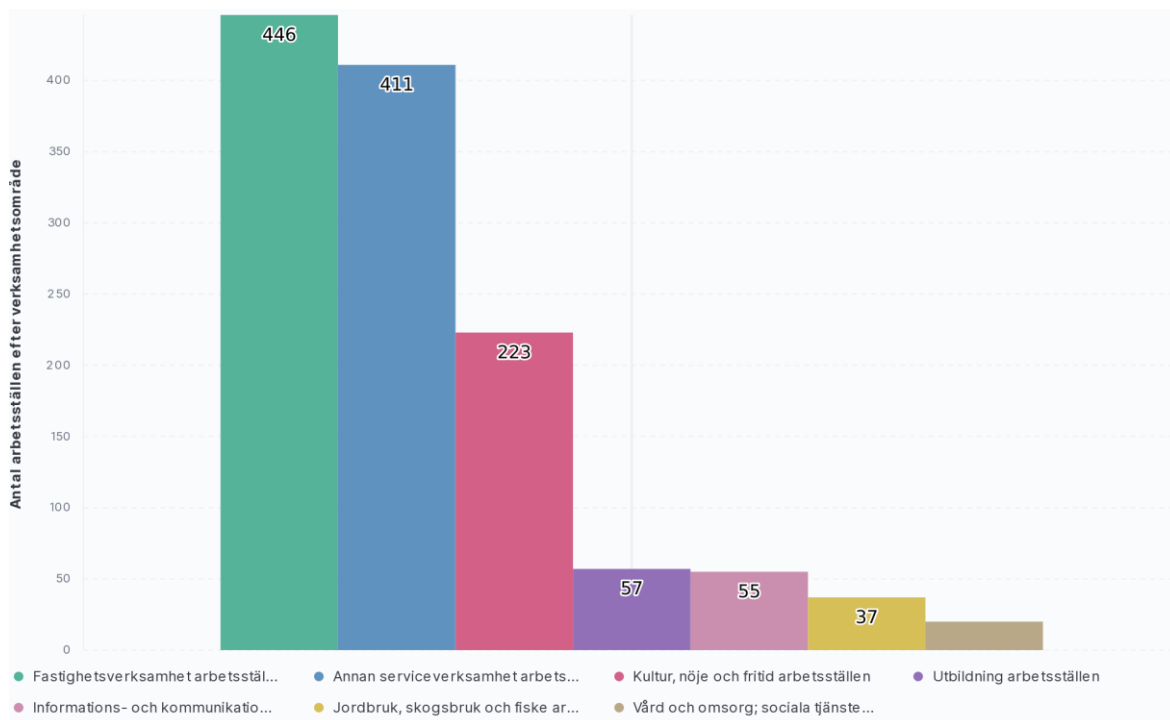
Ett annat sätt att studera den idéburna sektorn som arbetsgivare är att utgå från antalet arbetsställen. Alla verksamheter som har någon av registreringarna moms, F-skatt eller arbetsgivare blir automatiskt kategoriserade som ett arbetsställe. Totalt sett är 1365 idéburna organisationer i Kronobergs län registrerade som ett arbetsställe. En stor majoritet av dessa, 907 stycken, har inte registrerat att de har anställd personal. De kan alltså ha vissa intäkter från försäljning eller tjänster och där de föreningsaktiva arbetar ideellt. Sett till juridisk form är ideella föreningar det vanligaste arbetsstället, följt av bostadsrättsföreningar och ekonomiska föreningar.

Figur 8. Antalet idéburna arbetsställen i Kronoberg län efter juridisk form.

När idéburna arbetsställen i stället kategoriseras utifrån verksamhetsområden framträder en annan bild. Då framgår att de vanligaste arbetsställena enligt figur 9, där majoriteten utgörs av *Fastighetsverksamhet* följt av *Annan serviceverksamhet*, och som omfattar arbetsställen inom *Religiös verksamhet och trossamfund*. Intressant att notera är att arbetsställen inom *Idéburen vård och omsorg* endast är 20 stycken till antalet.

Figur 9. Antalet idéburna arbetsställen i Kronoberg län efter verksamhetsområde

Av de arbetsställen som finns registrerade återstår det 458 stycken som har anställd personal i någon av de nämnda antalsindelningarna.

De fördelar sig enligt följande:

- 287 idéburna organisationer som redovisar att de har mellan 1–4 anställda
- 94 organisationer har mellan 5–9 anställda
- 55 stycken har mellan 10–19 anställda
- 19 verksamheter har mellan 20–49 anställda
- En verksamhet har mellan 50–99 anställda
- En verksamhet har mellan 200–499 anställda

Den enda idéburna verksamheten som har mellan 200–499 anställda är en ekonomisk förening med säte i Växjö kommun.

Ser man till samtliga storleksklasser med upp till 49 anställda finns det totalt sett 221 ideella föreningar som har registrerat att de har anställd personal i någon av de olika kategorierna.

Sammanfattningsvis är det svårt att i denna kartläggning få fram mer information om hur många anställda som ryms i den idéburna sektorn i Kronobergs län. Men underlaget visar ändå att det rör sig om flera tusen anställda och att många av dessa är anställda inom den juridiska formen ideella föreningar.

Omsättning

Det är svårt att beskriva den idéburna sektorns omsättning ur ett generellt perspektiv. Det finns ett antal mycket stora ekonomiska föreningar och stiftelser som driver upp omsättningen. Därför är det viktigt att hålla isär den totala omsättningen i den idéburna sektorn från omsättningen i de ideella föreningar som allmänheten vanligtvis tolkar som idéburen verksamhet.

Ett exempel på en ekonomisk förening i Kronoberg som omsätter stora belopp är Södra skogsägarna, som är Sveriges största skogsägarförening. Exempel på stiftelser med stor omsättning är de som initierades av Ikeagrundaren Ingvar Kamprad och som bland annat fördelar forskningsstöd till universitet. Dessa verksamheter skiljer sig mycket från den stora massan av idéburen verksamhet och ger ingen förståelse för den idéburna sektorns omsättning rent generellt. Den kartläggning som gjordes av den idéburna sektorn i Skåne år 2015 visade att de ideella föreningarna utgjorde 60 procent av de idéburna organisationerna medan de stod för 6 procent av sektorns totala omsättning.

I statistiken fördelas omsättningen i olika klasser. Den lägsta omsättningsklassen är mindre än 1000 kronor per år. Det som förenar hela den idéburna sektorn, oavsett juridisk form, är att den i särklass vanligaste omsättningsklassen är den med lägst omsättning. Endast ett mindre antal idéburna organisationer i Kronoberg omsätter upp till en halv miljon kronor, och i de högre omsättningsklasserna återfinns bara enstaka organisationer. Även om många av de idéburna arbetsgivarna bara har enstaka anställda, och deltidsanställningar är vanliga i sektorn, går det ändå att anta att det är främst de cirka 460 idéburna organisationer som har anställda som återfinns i de högre omsättningsklasserna.

När omsättningen i den idéburna sektorn granskas blir det tydligt att den idéburna sektorn levererar stora samhällsvärden inom en bredd av olika verksamhetsområden till en mycket liten ekonomisk kostnad. Ideellt arbete är en kärna i sektorn, men för att utveckla verksamheterna behövs också ekonomiska resurser. Hur mycket mer och på vilka olika sätt skulle sektorn kunna bidra för att främja en god folkhälsa, livslångt lärande och personlig utveckling, delaktighet, tillit och en hållbar utveckling om omsättningen i verksamheterna kunde utökas?

Det ideella arbetets omfattning och värde

År 2018 gjorde SCB i samarbete med Ersta Sköndal Bräcke Högskola en värdering av det ideella arbetet i Sverige⁸.

Med utgångspunkt från år 2014 ägnade sig varannan svensk regelbundet åt någon form av ideellt arbete, det vill säga obetalt arbete som utförs inom ramen för en idéburen organisation. Uppskattningsvis arbetade 3 750 000 människor ideellt motsvarande 676 miljoner timmar.

Det sammanlagda värdet beräknas till 131 miljarder kronor för år 2014, vilket motsvarade 3,32 procent av BNP. Det innebär att det ideella arbetet utgör en något större andel än detaljhandelns värde under samma år (3,27 procent av BNP).

Uppskattningsvis utgör Kronobergarna 2,1 procent av Sveriges befolkning. Det skulle i så fall kunna innebära att nästan 79 000 kronobergare arbetade ideellt år 2014, i en omfattning motsvarande 14,2 miljoner timmar och till ett värde av 2,75 miljarder kronor.

⁸ Segnestam Larsson, O. & Wagndal, M. (2018). *Det frivilliga arbetet i Sverige som del av BNP*. Ersta Sköndal Bräcke Högskola och Statistiska Centralbyrån.

Det ideella engagemanget i Sverige ligger mycket högt, och är i stort sett oförändrat över tid. Det visar studier som har gjorts av medborgarnas ideella engagemang sedan 1992. Den senaste rapporten (2020) lyfter den idéburna sektorns kapacitet vid samhällskriser såsom skogsbränderna under sommaren 2018 eller flyktingsituationen 2015. Utan det starka samhällsengagemang som det organiserade civilsamhället representerar skulle Sveriges förutsättningar att agera snabbt vid en samhällskris påverkas betydligt. I genomsnitt lägger ideellt engagerade personer 18 timmar i veckan på obetalt arbete. Vid intervjuer framkommer meningsfullhet som ett centralt värde. Andra avgörande faktorer är upplevelsen av att vara en resurs i en samhällsviktig verksamhet och att insatsen inte ska bli förkravfylld, frivilligheten är en viktig ingrediens⁹.

⁹ Essen, J., Svedberg, L. (2020) *Medborgerligt engagemang 1992–2019*. Ersta Sköndal Bräcke Högskola.

Idéburen sektor uppdelat efter kommuner

Redovisning av hur den idéburna sektorn fördelar sig i respektive kommun i Kronobergs län redovisas på grund av dess omfattning i separat bilaga. Det är motsvarande redovisningar utifrån den statistik som redovisats på länsnivå, men saknar ytterligare kommentarer eller förtydligande texter.

Förhoppningsvis ska underlaget fungera som stöd för fördjupade dialoger lokalt med fokus på hur den idéburna sektorn kan stärkas och utvecklas lokalt.

Bilaga - Metodbeskrivning

Antalsberäkningar

- Antal bolag efter juridisk form hämtades från SCB:s företagsregister
- Antal arbetsställen efter juridisk form hämtades från SCB:s företagsregister

Information om företagsregistret

<https://www.scb.se/vara-tjanster/foretagsregistret/>

Företagsregistret

https://www.foretagsregistret.scb.se/Rakna?RakneTyp=RAKNA_FORETAG

https://www.foretagsregistret.scb.se/Rakna?RakneTyp=RAKNA_ARBETSSTALLEN

Statistik

Statistiken för befolkning på kommunnivå hämtades ur statistikdatabasen

<https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>

Information om statistikdatabasen

https://www.scb.se/kom_igang_SSD

Folkmängden efter region, civilstånd, ålder och kön. År 1968 – 2020

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101A/BefolkningNy/

Statistiken för befolkning, landareal på tätortsnivå samt tätortskoder hämtades från rapporten
Tätorter 2018: Befolkning 2019-12-31

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/markanvandning/tatorter/pong/statistiknyhet/tatorter-2018-befolkning-2019-12-31/>

Indelningar och avdelningar

Kommun- och länskod

https://www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/regionala-indelningar/lan-och-kommuner/lan-och-kommuner-i-kodnummerordning/#Kronobergs_lan

Regionala indelningar

<http://regina.scb.se/>

Indelning av institutionella enheter

<https://www.scb.se/dokumentation/klassifikationer-och-standarder/indelning-av-institutionella-standarder/>

Standard för institutionell sektorindelning, INSEKT 2014 Standard för indelning efter ägarkontroll 2000, ÄGAR 2000 Indelning efter juridisk form, JURFORM

<https://www.scb.se/contentassets/99af4dcf7296448db1386574e1aa6b9b/mis2014-1.pdf>

Branscher och branschindelningar,

Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI)

<https://www.scb.se/dokumentation/klassifikationer-och-standarder/standard-for-svensk-naringsgrensindelning-sni/>

SNI 2007 Standard för svensk näringsgrensindelning 2007

<https://www.scb.se/contentassets/d43b798da37140999abf883e206d0545/mis-2007-2.pdf>

SNI sökning

<http://www.sni2007.scb.se/>

Variabler

Undersökningsvariabler: Antal bolag, antal arbetsställen, antal anställda (storleksklasser), omsättningsklasser, säteskommun, ort, postnummer, juridisk form, säteslän.

Variabelbeskrivning för Företagsregistret

<https://www.scb.se/vara-tjanster/foretagsregistret/variabelbeskrivning/>

Statistiska mått

Antal bolag efter juridisk form på kommun och länsnivå beskrivs som en summa och delas som index i olika branschgrupper, juridisk form, verksamhetsområde, huvudsyssla och kommuner.

Indelningen görs med hjälp av näringslivsindelningen för verksamhetsområde, bransch, huvudsyssla och JURFORM för juridisk form.

Geografiska indelningar och begränsningar hämtades från REGINA SCB.

Redovisningsgrupper

Antal bolag efter juridisk form och kommun redovisas för olika branscher och grupper av branscher för varje kommun enligt standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007).

Antal arbetsställen efter juridisk form och kommun redovisas för olika branscher och grupper av branscher för varje kommun enligt standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007).

Antal bolag efter juridisk form och kommun redovisas för olika verksamhetsområden enligt INSEKT 2014.

Antal arbetsställen efter juridisk form och kommun redovisas för olika verksamhetsområden enligt INSEKT 2014.

Tillförlitlighet

Urvalsfelet för omsättningen inom totala sektorn (juridisk form) fångar inte upp nystartade bolag. Omsättningsuppgifterna kan täcka in verksamhet i andra branscher inom eller utanför verksamhetsområdet.

Tillförlitlighet totalt

Antalet bolag tas fram efter juridisk form, inte efter åsatt branschkod som beskriver huvudsakliga verksamhet bolaget bedriver.

Detta innebär att kartläggningen kan täcka in verksamhet inom branscher som rör sig inom eller utanför sagda bransch.

Exempelvis återkommer rubriken **verksamhet i religiösa samfund** i verksamhetsområdet *Annan serviceverksamhet* inom juridiska formen *ideell förening* och som huvudsyssla inom juridiska formen *Registrerade trossamfund*.

Urval

Urvalsramen utgör första veckan i mars 2021 som utgörs av aktiva bolag i SCB:s företagsräkning.

Med aktiva bolag avses bolag som är registrerade för F-skatt, mervärdesskatt eller arbetsgivaravgift.

Rampopulationen består av bolag i Kronobergs län som faller under juridiska formen:

- Ekonomiska föreningar
- Bostadsrättsföreningar
- Ideella föreningar
- Samfälligheter
- Registrerade trossamfund
- Familjestiftelser
- Övriga stiftelser och fonder

Mätning

Mätinstrumentet är företagsregistret där varje bolag kategoriseras efter varje variabel. För att undgå mätfel har kartläggningen samlats in under en vecka där samtliga bolag kontrollräknades varje dag. SCB:s databas uppdateras en gång i veckan. Med hjälp av provmätningar som varade mellan 2020-11-15 och 2021-02-15 kunde en rutin för insamlande etableras utan bortfall.

Bortfall

Då mätningen görs genom statistiska centralbyråns företagsregister är bortfallet 0 under tiden för antalsberäkningen

Bearbetning

Under insamlingsveckan sker simultant en makrogranskning där kartläggningen matchas med de uppgifter som samlades in under testperioden för att kontrollera avvikande tal.

Mikrogranskningen uteblev med hänsyn till gällande förordningar för dataskydd (GDPR)

Aktualitet

Frekvens

Antalsberäkningen undersöker antal bolag i Kronobergs län under bestämda juridiska former för perioden 2021-03-01 – 2021-03-07 som blev en fast summa rapporten utgår ifrån.

Framställningstid

Framställningstiden för antalsberäkningen är en bestämd vecka med antal redovisade bolag under bestämda juridiska former.

Jämförbarhet och användbarhet

Antalsberäkningen, kartläggningen kan bli aktuell för sam användning under samma premisser gällande variabler som den här kartläggningen.

[Tillgång till primärmaterial](#)

Antalsberäkningen kan levereras i kalkylblad eller bearbetad efter önskemål.